

Brood om te delen

Christus Triumfatorkerk, 19 februari 2023 – diaconale dienst

Lezing: 1 Korintiërs 11: 17-34

Voorganger ds. Jaap van den Akker

KOMEN

- Welkomstwoord door de ouderling van dienst
- Aanvangslied: Psalm 103: 2 en 3
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Kyriegebed
- Glorialied: 'Voor ieder van ons een plaats aan de tafel' (Lied 388: 1, 2 en 5)

Woord

- Met de kinderen
 - Gebed*
 - Gesprek 'Veilig oversteken'*
 - Zebrapad*
 - Lied: 'Je hoeft niet bang te zijn' (Lied 935)*
- Inleiding op het thema: Marijn voert een gesprek met Willem van Ettinger van de Broodexpres in Escamp
- Schriftlezing I Korinte 11: 17-34a
- Lied 'Brood - hier gedeeld om het leven' (Iona 41)
- Preek

Vrijdagochtend tijdens het schrijven van deze preek luisterde ik naar Radio 1. Het ging over de stelling: "We kunnen prima leven zonder contant geld". 'Ik zou niet weten waarom niet,' dacht ik meteen. De laatste portemonnee die ik kocht heeft niet eens een vakje voor muntgeld. Ik betaal eigenlijk nooit meer contant. Ideaal vind ik dat.

Nu weet ik niet of uw wel eens naar *StandpuntNL* luistert op radio 1. Maar tot mijn verbazing bleken er nog heel veel mensen te zijn die het niet eens waren met de stelling. Veel sprekers gingen ervan uit dat je met contant geld beter je in- en uitgaven in de hand houdt. Je ziet concreet wat er uit je portemonnee vliegt en als dat geld op is, dan is het ook echt op. Zo'n plastickaartje maakt dat allemaal onzichtbaar. Daarmee kun je ook nog betalen als je geld op is. Voor mensen met een kleine beurs of mensen in de schuldsanering die per week een klein bedrag handgeld krijgen, werkt het veel beter om dat weekgeld contact in de zak te hebben, dan weten ze steeds precies wat ze nog hebben.

Ook ging het uiteraard over mensen die wat minder digitaal vaardig zijn. Die argwaan hebben tegen al die onzichtbare transacties, of genoeg veranderingen in hun leven hebben meegemaakt om ook nog met deze mee te kunnen komen.

Zo ging het uiteindelijk bij de stelling *We kunnen prima leven zonder contant geld* vooral over de tweedeling in de samenleving. Het was een *eyeopener* voor mij. Blijkbaar zegt mijn gemak met zo'n kaartje iets over mijn positie in de maatschappij. Het gemak waarmee ik er mee wapper, schept afstand en brengt met zich mee dat ik mensen die dat niet doen, om welke reden dan ook minder goed begrijp, of over het hoofd zie.

Het gaat de laatste tijd veel over die tweedeling in de samenleving. Op bestuurstafels, in de politiek. Maar het komt pas binnen als het concreet wordt. Ik ben dol op vers brood en ga meerdere keren per week naar de warme bakker om een volkoren met zonnebloempitten te kopen. Zo'n heerlijk vers knapperend kapje dat vind ik een soort gebak. Zo'n brood kost met de huidige inflatie en energieprijzen €3,50 bij bakkerij Klink. Een euro duurder van vier jaar geleden. Ik begrijp dat dat voor een aantal mensen niet te betalen is. Dat die naar de bonusknallers in de

Albert Heijn rennen omdat het brood daar deze week maar 99 cent kostte. Of dat ze een paar dagen zonder brood leven, omdat het geld op is. Maar ik voel er pas iets bij, het wordt pas concreet, als je op bezoek bent in een huis waar niets op de muren zit en waar geen vloerbedekking ligt, omdat daar geen geld voor is. Eerst eten op tafel, dan pas geld voor iets anders.

Dinsdagmorgen werd het ook concreet, toen Marijn Smit en ik met Willem van Ettinger in alle vroegte door Den Haag reden om brood her te verdelen. Het brood van een dag ervoor kan een bakker niet meer verkopen. Er waren bakkers die het op straat kieperden, er zijn bakkers die het aan boeren geven voor de dieren. Het ene zorgt voor een rattenplaag, het andere is zonde van dat prima brood en dus haalt Willem het op, en geeft het af bij mensen die anders nooit geld voor brood van de warme bakker zouden hebben.

Zo'n ritje door de stad opent je ogen. Je weet van 'zand' en 'veen', maar dan zie je het opeens – terwijl we de klanten van Willem nog niet eens gezien hebben, want daar was het nog veel te vroeg voor.

Precies over die tweedeling in de samenleving gaat het ook in dit hoofdstuk uit de brief van Paulus aan de christenen in Korinte. Wat is het geval?

Paulus heeft een aantal jaar eerder een kerkje gesticht in Korinte. En wekelijk op zondag komen de christenen bij elkaar in het huis van een van de leden van de gemeente. Op zondagavond is daar een gezamenlijke maaltijd en een kerkdienst: Ze eten met elkaar, ze bidden, preken, zingen en ze praten over het geloof. Ze lezen de brieven voor die Paulus aan ze schrijft. Voor de gezamenlijke maaltijd bracht iedere kerkganger naar draagkracht eten en drinken mee. Dat werd vervolgens over de aanwezigen verdeeld. Een American Party, zeg maar. Maar wat is er nu aan de hand in Korinte? Juist bij die maaltijden is er een groot gebrek aan eensgezindheid en saamhorigheid. Deze maaltijd, op de dag van opstanding is een maaltijd ter ere van de Heer en daar, juist daar!, moet de eenheid en de eensgezindheid van de plaatselijke christelijke gemeenschap duidelijk zichtbaar zijn.

Je mag best van mening verschillen, maar als je met elkaar eet en drinkt in herinnering aan de Heer, moet je er zijn voor elkaar, met elkaar rekening houden, één zijn. Dan kan het niet zo zijn dat bepaalde mensen zo snel mogelijk alles opeten en opdrinken wat ze maar willen, waardoor er voor anderen die om de een of andere reden wat langzamer eten of later aan de beurt komen, weinig of niets overblijft. Het lijkt erop dat de rijke mensen hun eigen overvloedige eten zelf opaten, zodat er voor de armen niets overbleef. Of dat de standsverschillen ook nog steeds aan de tafel van de Heer golden en de rijken eerst bediend werden, en zo veel opschepten dat er voor de armen niets meer over was. Hoe dan ook. Zoals men in Korinte avondmaal viert en kerk is – het heeft niets met de leer van Jezus te maken.

Je zou bij elke maaltijd eerlijk moeten delen, maar dan toch zeker hier op deze zondagavonden in de gemeenschap van Christus. Want hier deel je je geloof, hier gedenk je en vier je de dood en opstanding van Jezus. Hier vier je het avondmaal. Vandaar ook dat Paulus we de inzettingswoorden van het avondmaal die we in de kerk nog steeds gebruiken hier herhaalt.

Deze maaltijd is heilig.

En daarom wordt Paulus steeds feller in zijn brief. Als je het ervan neemt. Als je je eten niet deelt, als je alles al hebt verbrast voor de andere leden van de gemeente hebben kunnen delen in het bijeengebrachte voedsel, dan ben je niet alleen een onbeschofte egoïst, dan zondig je. Want je maakt je schuldig tegenover het lichaam en het bloed van de Heer. Daar komt die strenge zin vandaag, die in de geschiedenis veel mensen van het avondmaal heeft afgehouden: "wie eet en drinkt maar niet beseft dat het om het lichaam van de Heer gaat, roept zijn veroordeling over zich af." Waar Paulus juist wil dat de Maaltijd van de Heer open en gastvrij is. Dat iedereen aan de tafel van de Heer gelijk is. Daar gebeurt dat vaak juist niet en dat gaat in tegen alles waar Jezus voor staat. En als deze tekst in de geschiedenis heeft gefunctioneerd als een regel om juist mensen van het Avondmaal af te houden – dan hebben ze Paulus niet begrepen – om het maar even scherp te zeggen.

De gemeente van Christus moet een plek zijn waar iedereen welkom is, waar iedereen gelijk bediend wordt en waar iedereen even veel waard is. Ook hier in Den Haag.

We doen ons best ben ik dan geneigd te zeggen.

De tafel bij de koffieochtend op woensdagochtend is open en gastvrij. Er is koffie en thee voor iedereen. De ene keer schenkt Santi de koffie in, de andere keer Saskia. De ene keer neemt Annie en “krulband” mee, de andere keer is Paul bij de bakker geweest. Je deelt met elkaar, je leeft met elkaar mee.

Zo gaat het ook aan tafel op vrijdagavond bij het maaltijdproject. Of je nu van de kerk bent of niet. Of je nu elke avond warm te eten krijgt, of dat deze vrijdag de enige dag in de week is, dat er goed voor je gekookt wordt. Voor iedereen is er evenveel.

We doen ons best in deze kerk – gelukkig en zo hoort het ook.

Maar dat gesprek bij Standpunt.nl. Die nachtelijke toer door de stad met een bus vol brood en de brief van Paulus – ze wijzen ons er steeds weer op, dat je er moeite voor moet doen, dat je te snel in je eigen gedachtewereld blijft hangen. Dat je jouw wereld vanzelfsprekend vindt. Dat je vergeet dat je door jouw ogen de wereld in kijkt. En dat die ogen kleuren wat je ziet. In mijn geval zijn dat de ogen van een hoogopgeleide, welgestelde witte man uit Voorburg – en die ogen zien echt andere dingen dan die van een gekleurde, alleenstaande bijstandsmoeder in Mariahoeve.

Daar worden we vandaag bij bepaald. Daarbij helpt het verhaal van Willem van Ettingen en het verhaal van Paulus. Daarvoor hebben wij een diaconie.

Om ons scherp te houden.

Dat we het brood dat we delen en de wijn die we schenken niet voor ons zelf houden, maar het ruimhartig delen. Want het is niet van ons. Het is het Lichaam van Christus dat we delen. Elke dag. Totdat hij komt.

Amen.

- Muzikaal intermezzo

BEVESTIGING AMBTSDRAGERS

- Afscheid van aftredend ouderling Annelies de Groot
- Inleiding op de bevestiging
- Vragen voor Tonny en Jacqueline
- Vraag voor Remco
- Handoplegging
- Vraag aan de gemeente
- Lied: ‘Hij die gesproken heeft een woord dat gáát’ (Lied 362: 1 en 2)

ANTWOORD

- Dankgebed, voorbeden, stil gebed. Onze Vader
- Aankondiging collecte Broodexpres
- Collecte

GAAN

- Slotlied: ‘God schenk ons de kracht’ (Lied 418: 1 en 2)
- Zending en zegen